

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Károly Róbert Campus

**Vidékfejlesztés és Fenntartható Fejlesztés Gazdaság Intézet
pénzügy és számvitel (vállalkozási) felsőoktatási szakképzés**

**Több tagintézményből álló nem állami fenntartású
közintézmény bevételei és kiadásai**

**A Gyöngyösi II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola,
Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és a Pátzay János Katolikus
Zeneiskola gazdasági működése**

ZÁRÓDOLGOZAT

Belső konzulens:

Dr. Tóth Eszter Ilona
egyetemi docens

Készítette:

Kővári Györgyi
DD11WD

**Gyöngyös
2024**

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	1
1 Bevezetés	2
2 Szakirodalom feldolgozások	3
2.1 A 2000. évi C. törvény, azaz a Számviteli Törvény alkalmazása a közoktatásban	3
2.2 Pénzügyi számvitel.....	4
2.3 Gazdasági beszámolók és pénzügyi tervek, pénzügyi mutatók	6
2.4 Pénzügyi források a közoktatásban	8
2.5 A költségvetési számvitel.....	8
2.6 Az egyházi jogi személyek gazdálkodása	11
2.7 Az állami és az egyházi iskolák finanszírozása	12
3 Intézménybemutató: a Gyöngyösi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és a Páztay János Katolikus Zeneiskola	14
4 A helyszín és a feladatok a szakmai gyakorlat idején	16
4.1 A helyszín.....	16
4.2 Az étkeztetés	16
4.3 Bérszámfejtés.....	17
4.4 Könyvelés	17
4.5 A gazdasági vezető feladata	18
4.6 Bevételek és kiadások	19
4.6.1 Bevételek.....	19
4.6.2 Kiadások.....	20
4.7 Fejlesztések és beruházások	21
4.8 Az iskola munkaerőpiaci helyzete.....	22
5 Mutatószámok	24
6 SZINVA könyvelő program.....	28
7 Összegzés.....	30
8 Felhasznált irodalom	32
9 Ábrajegyzék.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
10 Mellékletek	34

1 Bevezetés

A gyakorlati időmet 2024. január 8-ától 2024. március 31-éig a gyöngyösi II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvodában és a Pátzay János Katolikus Zeneiskolában töltöttem.

Azért erre a helyszínre esett a választásom, mert korábban iskolatitkárként dolgoztam egy olyan általános iskolában, ahol szintén volt tagintézmény, de csak egy, illetve állami fenntartású volt, vagyis előbb önkormányzati, 2010-től Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) által működtetett, majd 2017 óta a Kisvárdai Tankerületi Központ irányítása alá tartozó.

Akkor sok esetben kisebb gazdasági, pénzügyi feladatokat is kellett végeznem. Nem volt külön gazdasági ügyintéző, a nagyobb feladatokat, gazdasági eseményeket a fenntartó kezelte, és látta el. Most lehetőséget kaptam rá, hogy egy olyan iskolában ismerjem meg és sajátítsam el a szakma ezen területét, ami nem állami fenntartású, ahol több tagintézmény van, és több bevételi forrás is megmutatkozik, és nem egy intézmény bevételi forrásait és kiadásait kell vezetni és nyilvántartani.

Itt az intézményen belül folynak olyan gazdasági tevékenységek, amikkel a korábbi munkám során nem volt lehetőségem találkozni: könyvelés, bérszámfejtés, számlázás, kimutatások készítése és különböző nyilvántartások kezelése. Ezeknek a feladatoknak a gyakorlatban történő elsajátítására kaptam lehetőséget. Elsősorban a könyveléssel, számlázással foglalkoztam ezen időszak alatt, megtanultam kezelni az általuk használt könyvelőprogramot, amit a későbbiek során is alkalmazni tudok.

2 Szakirodalom feldolgozások

Fontosnak tartottam, hogy olyan dolgoknak nézzek, és olvassak utána, amik a gyakorlat során előkerültek, illetve felkeltették az érdeklődésemet és a kíváncsiságomat. Ezért a Számviteli Törvénnyel kezdtem, hogy abban milyen vonatkozások vannak az egyházi jogi személyekre. Mivel rájuk is vonatkoznak pénzügyi számviteli feladatok, így egyértelműnek gondoltam ennek az ide tartozó részeit is megvizsgálni, hiszen itt is történik mérleg állítás, könyvelés, vannak főkönyvi adatok. Ebből következett, hogy a gazdasági beszámolókkal, pénzügyi tervekkel és pénzügyi mutatókkal is foglalkoztam. Mivel közoktatásban töltöttem a gyakorlati időt, érdekelték a pénzügyi forrásai, a költségvetési számvitel, az egyházi jogi személyek gazdálkodása, az állami és az egyházi iskolák finanszírozásának a kérdése.

2.1 A 2000. évi C. törvény, azaz a Számviteli Törvény alkalmazása a közoktatásban

Nemcsak a versenypiacon, hanem minden egyéb, nem nyereségorientált szervezet vagy egyéb gazdálkodó szervezet számára is fontos és nélkülözhetetlen, hogy a pénzügyi, vagyoni és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról információk álljanak rendelkezésre.

A Számviteli Törvény rögzíti azokat a számviteli szabályokat, amik összhangban állnak az Európai Közösség ezen jogterületre vonatkozó irányelveivel, valamint figyelemmel vannak a nemzetközi számviteli elvekre, amelyek alapján megbízható és valós képet nyújt a Számviteli Törvény alá tartozók jövedelmi, pénzügyi helyzetéről, vagyonának alakulásáról és a jövőbeli terveiről.

Az gyakorlati helyem fenntartója és tulajdonosa egyházi jogi személy. Ez a törvény a 3.§ (1) bekezdés 4. pontjában az egyéb szervezetek közé sorolja, tehát ezek a jogszabályok rájuk nézve ugyanúgy kötelezően betartandók. A mérlegkészítés időpontja naptári évre értendő, nincs összefüggésben az iskolai tanév kezdetével és végével, tehát adott év januárjától decemberig tart a gazdasági év. (net.jogtar.hu, 2024)

2.2 Pénzügyi számvitel

A számvitel által nyújtott információk alapján kétféle számvitelről beszélhetünk

1. pénzügyi számvitelről
2. vezetői számvitelről.

A pénzügyi számvitelnek a gazdasági élet szereplőiről nyújt hasznos információkat piacgazdasági viszonyok között. A gazdaság szereplőinek, attól függően, hogy kit képviselnek, más érdeke van az információ nyújtásában, így mást szeretne nyilvánosságra hozni a tulajdonos vagy az őt képviselő menedzsment, illetve más érdekli a befektetőt és egyéb üzleti partnert. Ezek feloldását szolgálja a számviteli törvény, amely az információszoolgáltatási kötelezettségre nézve egységes normákat ír elő. A beszámolóban lévő adatoknak mindig pontosnak, megbízhatónak, hitelesnek és hozzáférhetőnek kell lennie. Ezt garantálja a számviteli törvény. Minden egyes gazdálkodó szervezetnek évente beszámolót kell készítenie. Ez nem más, mint a vállalat éves működéséről, vagyoni és pénzügyi helyzetéről készített írásos dokumentáció. Ennek a valódiságát és megbízhatóságát két hitelesítő okmánnyal kell alátámasztani: a leltárral és a könyvvizsgálattal.

A beszámoló részei:

- mérleg
- eredménykimutatás
- kiegészítő melléklet.

A könyvvizsgálás nem más, mint a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét befolyásoló gazdasági eseményekről folyamatosan vezetett nyilvántartás. Ez az üzleti év végén lezárásra kerül.

A gazdasági események olyan beavatkozások, amiknek következtében megváltozik a vállalat vagyoni, jövedelmi helyzete.

Többféle könyvvizsgálási formát különböztetünk meg:

- kettős könyvvizsgálás
- egyszeres könyvvizsgálás
- bevételi nyilvántartás.

A kettős könyvvizsgálás olyan nyilvántartás, amelyben a tőkében történt változásokat a főkönyvi számlákon a valóságnak megfelelően, folyamatosan és áttekinthetően, zárt rendszerben

szerepelnek. A kettős könyvelés nélkülözhetetlen forrása a főkönyvi számla. Teljeskörű, minden gazdasági eseményt rögzít.

Az egyszeres könyvvitel olyan nyilvántartás, amely a pénzeszközökben történő változásokat mutatja be a valóságnak megfelelően, folyamatosan, áttekinthetően, zárt rendszerben. Megjelenési formái: a naplófőkönyv és a pénztárkönyv.

Legfontosabb jellemzői:

- csak a pénzmozgásokat rögzíti
- nincs főkönyvi számla
- a beszámoló alátámasztásában kisebb a szerepe, mint a főkönyvnek.

A bevételi nyilvántartás egyéni vállalkozóknak megengedett könyvvézetési forma. Csak a vállalkozó bevételéről vezeti a nyilvántartást. Minden gazdasági eseményt bizonylattal kell alátámasztani.

A könyvvizsgálat célja a beszámoló, a könyvvézetés valóságának teljességének az ellenőrzése. Ezt a tevékenységet csak könyvvizsgáló, könyvszakértő szakképesítéssel és gyakorlattal rendelkező természetes személy végezheti. A beszámoló hitelességéről a könyvvizsgáló nyilatkozik, az ellenőrzés és a vizsgálat megállapításairól köteles jelentést készíteni és a megbízójának átadni.

A Számviteli törvény alapján a piaci szereplők részére szükséges és hasznos információkat nyilvánosságra hozzák. Ezt kétféle módon lehet megtenni: letétbe helyezéssel cégbíróságon való elhelyezéssel vagy közzététellel.

A vezetői számvitel a vezetői rendszer fontos és nélkülözhetetlen, de nem egyetlen eleme. További elemei:

- a piaci információk, a marketing
- központi szabályozók ismerete
- technikai-műszaki ismeretek
- szociológiai ismeretek
- különböző környezeti faktorok ismerete, például: munkaerőpiac, infrastruktúra

A vezetői számvitel feladata a termelési folyamatok teljes körű megfigyelése. Ezt a rendszert úgy kell kialakítani, hogy az jól illeszkedjen a pénzügyi számvitelhez. A vezetői számvitel lényege a vállalatok vezetőinek olyan információkhoz jutni, amelyek a költségek, a ráfordítások ésszerű és takarékos felhasználását segíti elő, és fényt derít a fennálló veszteségek forrására. (Ormos, 2018)

2.3 Gazdasági beszámolók és pénzügyi tervek, pénzügyi mutatók

A számviteli kimutatások alapvető dokumentuma a mérleg, az eredménykimutatás és a cash-flow kimutatás. A leggyakrabban használt számviteli alapú gazdasági mutatók:

- A könyv szerinti hozam mutató, ami megmutatja, hogy a vállalat egységnyi könyv szerinti értékére mekkora kamat és adózás előtti eredmény jut.
- Az eszközarányos jövedelmezőség mutató, ami a saját tőkére eső adózott eredmény.
- A befektetett tőke hozam mutató.
- Az árbevétel arányos jövedelmezőség mutató, ami egyfajta hatékonysági mutató is. Azt mutatja meg, hogy a vállalat az árbevétel hány százalékát tudja jövedelemmé átalakítani.

(Andor, 2017)

A pénzügyi mutatókat különböző módon lehet felbontani. Akár napi, havi, negyedéves, féléves vagy akár éves bevétellel és kiadással is számolhatunk.

A mutatószámok gyakran mutatószámrendszereket alkotnak, melyek közül a leghíresebb a Du-Pont mutatószámrendszer, amit az amerikai Du-Pont vegyipari konszern dolgozott ki. Csúcsmutatóként a befektetésarányos eredményt, vagyis a tőkemegtérülést definiálja, és ezt osztja fel további egyedi mutatókra.

Így néz ki:

$$\frac{\text{árbevétel}}{\text{összes eszköz}} \times \frac{\text{adózott eredmény}}{\text{árbevétel}} = \frac{\text{adózott eredmény}}{\text{összes eszköz}}$$

A pénzügyi mutatók összehasonlításához szükség van olyan különböző adatokra, amelyek viszonyítási alapot képeznek. Ilyen viszonyítási alapok a korábbi értékek, az azonos szakmában vagy ágazatban tevékenykedő, hasonló profilú és méretű vállalatok szakmai átlaga, értéke.

A vállalatok vagyonának és tőkéjének vizsgálatára, hatékonyságuk és jövedelmezőségük megállapítására az eszközök és a források elemzése szolgál.

Cash flow kimutatás

A cash flow jelentése: pénzáramlás, pénzforrások képződésének és felhasználásának folyamata egy meghatározott időszak alatt, a pénzügyi terv része.

Bruttó cash flow:

Adózás előtti eredmény + Értékcsökkenés + Céltartalék képzés – Céltartalék felhasználás

Nettó cash flow:

Bruttó cash flow-Társasági adó + Eredménytartalék igénybe vett osztalék - jóváhagyott osztalék, részesedés

A cash flow kimutatásban az előző év és az adott év adatait kell feltüntetni. Ehhez nem elegendők a mérleg és az eredménykimutatás adatai. Fő sorai az elnevezéseknek megfelelő pénzeszköz változásokat kell tartalmaznia. A mérlegben történő változás hatást gyakorol a cash flowra. Általános hatása, ha a mérleg forrásoldalán lévő tételek értéke nő, akkor a forrásbevonás történik, a jövedelem növekszik, illetve, ha a forrásoldalon lévő tételek értéke csökken, akkor forrásfelhasználásra kerül sor, és a jövedelem csökken. A mérleg változásának konkrét hatása, például, hogy a befektetett eszközök mennyiségi növekedése (például eszköz beszerzés) csökkenti, befektetett eszközök mennyiségi csökkentése (például eszköz értékesítés) növeli a jövedelmet.

Míg az eredménykimutatás a vállalat jövedelmezőségének megismerésében segít, addig a cash flow kimutatás hasznosnak bizonyul az üzleti likviditás és fizetőképesség ismeretében, és ez segít a jövőbeni tervek elkészítésében. Az eredménykimutatás az eredményszemléletű számviteli rendszeren alapul.

A pénzügyi tervezés során a gazdasági döntések hatásait mérlegelik. Ez a tervezés egy számítás az adott időszak várható bevételeiről, kiadásairól, jövedelméről, a várható nyereségről, a vállalat vagyonának, forrásainak bővüléséről. Adott esetben kiegészítik a hitel és a fizetőeszköz állomány alakulásával. A pénzügyi tervezés lehet rövid vagy hosszútávú. Ez a vállalat stratégiájából indul ki, ahhoz határozza meg a pénzügyi előirányzatokat. Meghatározza a hosszú és a rövidtávú célokat, és azok megvalósulását, és meghatározza konkrétan, hogy a pénzügyi források a vállalat melyik területén mire használhatóak fel. Meghatározza növekedést, a beruházást, a kifizetéseket, a készleteket és a fizetési kötelezettségek fedezetét is. A pénzügyi terv lehet vagyonorientált, jövedelmezőségorientált, bevétel-orientált stb.

A pénzeszközök forrásainak és felhasználásának a terve azért készül, hogy kimutassa, hogy a vállalat a különböző forrásból származó pénzüsségeket milyen célra használja fel.

A pénzügyi gazdálkodásban mindig vannak előre nem látható események, úgynevezett kockázati tényezők, amik a legjobban megtervezett rövid vagy akár hosszútávú célokat is befolyásolhatják. Ezekkel mindig számolni kell, ezért kockázatkezelési megoldásokat kell kidolgozni, és bele kell építeni az üzleti tervbe. Az ilyen kockázatok források leggyakrabban politikai, gazdasági, természeti, emberi események következménye.

A terv időszakában ellenőrizni kell, hogy az hogyan valósult meg. Figyelemmel kell kísérni, hogy a megcélzott és a tényleges eredmény közötti van-e különbség és ezt a különbséget elemezni kell. Negatív irányú változás esetén a tervet módosítani, aktualizálni kell.

(Zéman & Béhm, 2019)

2.4 Pénzügyi források a közoktatásban

A közoktatásban a normatíva biztosítja a működéshez szükséges forrásokat.

„A pénzügyi normatívák mérlegből, eredménykimutatásból, a cash flow-kimutatásból, valamint egyéb pénzügyi tervekből összeállított mutatókból állnak. Ezek olyan követelménynormák, bench mark-ok, amelyeket szeretnénk gazdálkodásunk révén elérni. Más szavakkal e mutatókat azért nevezzük pénzügyi normatíváknak, mert tervcélként fogalmazzuk meg őket. A ráhatás direkt és indirekt gazdálkodási döntések, lépések sokaságával biztosítható.”

(Sinkovics, 2019)

2.5 A költségvetési számvitel

A költségvetési támogatások az Államháztartási törvény (2011.évi CXCV. törvény) szerint lehetnek államháztartáson belüli bevételek és kiadások és államháztartáson kívüli bevételek és kiadások. Ez utóbbihoz tartoznak az egyházi jogi személyek is.

Abban az esetben, ha a folyósításhoz szükséges feltételek megvalósulnak, sor kerülhet a támogatások folyósítására. Ezeket a támogatásokat el kell számolni tényleges költségvetési bevételként, követelésként. Ezeken kívül vannak az államháztartásban sajátos formában

nyújtott támogatások is. Ilyenek lehetnek a visszafizetési kötelezettséggel adott vagy kapott támogatások, ezek megtérülése, illetve visszafizetése. Ennek egyik legtipikusabb példája a dolgozói lakásépítési támogatás. Ilyen speciális támogatás az utalvány formájában történő önkormányzati támogatás, a szociális támogatások, ellátások.

A finanszírozási tételeket a költségvetési számvitelben ugyanúgy rögzíteni kell, mint a pénzügyi számvitelben, az ÁHSZ-ben (4/2013. (I.11.) Kormányrendelet az államháztartás számviteléről) foglaltak alapján. A bevételi és kiadási rovatokhoz kapcsolódó pénzforgalmat rögzíteni kell a költségvetési számvitelben. Minden bevételhez és kiadáshoz kapcsolódik egy előirányzati, követelési, kötelezettségvállalás, végleges kötelezettségvállalás és teljesítési számla. A pénzügyi számvitelben szintén rögzíteni kell a finanszírozási tételekkel kapcsolatos gazdasági eseményeket. A finanszírozási tételek sokfélesége, az egyes gazdasági műveletek és ezek szabályozásai miatt csoportosítva célszerű bemutatni az egyes gazdasági események elszámolási szabályait. Ezek a következők:

- Központi irányító szervi támogatás elszámolása: Ennél a rovatnál a pénzügyi teljesítéssel egyidejűleg kell elszámolni a követeléseket. A központi, irányító szerv eredeti előirányzatát és a módosításokat a költségvetési számvitelben rögzíteni kell. A támogatásokkal kapcsolatos bevételek növelését és csökkentését mind a két számvitelben kell rögzíteni.
- Bankbetétek elszámolása: A szabad pénzeszközök bankbetétben történő elhelyezése nem engedélyezett a központi alrendszerben sem a költségvetési szervek, sem a fejezeti kezelésű előirányzatok, sem az alapok részére. Ezt a befektetési formát viszont alkalmazzák az önkormányzatok, viszont az irányításuk alá tartozó költségvetési szerveknek általában ezt az alkalmazást nem engedélyezik. A bankbetétek elszámolása több ponton eltér a költségvetési számvitelben és a pénzügyi számvitelben.
- Államháztartáson belüli megelőlegezések: A megelőlegezés gazdasági esemény az államháztartás rendszerében a megelőlegezést lebonyolító Kincstárnál, és ha a kedvezményezett az államháztartás valamelyik alrendszerébe tartozik, akkor a kedvezményezettnél.
- Értékpapír műveletek: Szintén a finanszírozási tételek körébe tartozik. Ilyen műveleteket nagyon korlátozottan végezhetnek az államháztartás szereplői. Lehetőségük van az önkormányzatoknak és azoknak a központi költségvetési szerveknek, akiknek a törvény megengedi.

- Hitel- és kölcsönműveletek: Ilyen műveleteket az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozó egyes szervezetek, és a központi alrendszeren belül egyes szervezetek végezhetnek. A hitel- és kölcsönműveletek esetében a tőkeösszegeken kívül a kamatkiadásokkal is számolni kell, melyet mind a két számvitelben el kell számolni.

A finanszírozási tételekkel kapcsolatos műveletek esetében a kiadási és pénzforgalmi tételek részletező nyilvántartását az általános szabályok szerint kell vezetni.

A finanszírozási műveletekkel kapcsolatos előirányzati, követelési, kötelezettségvállalási, végleges kötelezettségvállalási és pénzügyi teljesítési adatokat a költségvetési számvitelből kapott adatok alapján az időközi költségvetési jelentésben be kell mutatni.

A finanszírozási tételeket az éves költségvetési beszámoló több űrlapján is szerepeltetni kell.

- Költségvetési jelentés: a finanszírozási tételekkel kapcsolatos adatokat az egyes bevételi és kiadási rovatoknak megfelelő tagolásban az általános szabályok szerint kell a költségvetési számvitel alapján rögzített adatok alapján a költségvetési jelentésben kimutatni.
- Maradványkimutatás: Mind az alaptevékenységnél, mind a vállalkozónál külön-külön sorban kell bemutatni a bevételeket és a kiadásokat. A költségvetési számvitel teljesítési adataiból kell a finanszírozási bevételeket és kiadásokat áttenni a maradványkimutatásokba. Ezeknek a különbségeként jelenhet meg a vállalkozás és az alaptevékenység finanszírozási egyenlege.
- Mérleg: A mérlegben a pénzügyi számvitel számlái alapján kell kimutatni a finanszírozási tételeket. Általános szabály szerint kell feltüntetni a követelések és a kötelezettségek mérlegfordulónapi záróegyenlegeit.
- Eredménykimutatás: A finanszírozási tételekkel kapcsolatos bevételeket és ráfordításokat kell kimutatni. Ezekhez az adatok a pénzügyi számvitel könyvviteli számlákon találhatóak. A központi, irányítószerv általi támogatások pénzügyi eredmények részbe tartozik, és a tevékenység eredménye részben kell kimutatni. Ezen belül elkülönülve kell kimutatni a részesedésből és az egyéb pénzügyi műveletekből származó eredményt.
- Kiegészítő melléklet: Ebben három űrlap található, melyek közül az eszközök értékvesztése és a kiegészítő tájékoztató adatok nevű űrlapon lehetnek adatok a finanszírozási műveletekkel összefüggésben. Az eszközök értékvesztésének alakulása űrlapon a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, a forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a lekötött bankbetétek és az értékvesztés visszairásának az

adatait kell kimutatni. Az értékvesztéseket a Számviteli törvény előírásai alapján kell elszámolni.

(Szamkó & Sándorné Új, 2018)

2.6 Az egyházi jogi személyek gazdálkodása

Először is azt kell tisztázni, hogy mit is takar az egyházi jogi személy meghatározás.

A 2011. évi CCVI. törvény, a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szabályozza. Ebben fogalmazza meg, és fekteti le, hogy milyen tevékenységekkel foglalkozhatnak az egyházak, a vallási közösségek. A 10.§-ban található meg, hogy egyházi jogi személy a bevett egyház, bejegyzett egyház, a nyilvántartásba vett egyház, továbbá azok belső egyházi jogi személye.

A jogi személyekre vonatkozó általános szabályokat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény mondja ki, miszerint a jogi személy jogképes, így jogai és kötelezettségei lehetnek, jogképessége kiterjed minden olyan jogra és kötelezettségre, ami jellegénél fogva nem csak személyhez köthető.

Az egyházak speciális gazdálkodása I. Szent István idejében kezdődött, akkor kezdett kialakulni a magyarság számára addig ismeretlen fogalom, az egyháztulajdon is. Azóta kisebb-nagyobb megszakításokkal a Magyarországon működő egyházak mindig birtokoltak valamilyen tulajdont, és végeztek valamilyen, nem haszonszerzés céljából működő gazdálkodást. Az egyházakat 1945 után megfosztották jogaitól, elvették az addig birtokukban álló ingatlanokat, és államosították azokat. A rendszerváltás után folyamatosan kezdett el megtörténni az egyházak kárpótlása, ami a mai napig is tart.

Az ő általuk vezetett gazdasági-vállalkozási tevékenység legkevésbé haszonszerzési céllal jött, illetve jön létre, de lehetőségük van arra, hogy a gazdálkodásukat az ezekből származó bevételekkel egészítsék ki. Ezekkel a tevékenységekkel összefüggésben az egyházi jogi személyeknek általános nyilvántartási, bejelentési, bevallási, adófizetési kötelezettségük is keletkezik, melynek hatálya alá kizárólag az elsődleges tevékenységgel nem összefüggő tevékenységek esnek. Ha az egyházi jogi személy ilyen tevékenységet nem végez, akkor az egyéb gazdálkodó szervezetkerek általában irányadó rendelkezésektől eltérő szabályok vonatkoznak rá, és nem köteles betartani a gazdasági tevékenységet végző társaságokra vonatkozó, számviteli törvényben lévő elengedhetetlen rendelkezéseket.

Tudjuk, hogy régebben az egyházak nagyon sok földbirtokkal és egyéb ingatlannal rendelkeztek, jóformán az ő feladatuk volt a kórházak működtetése, az árvaházakban lévő gyermekek gondozása, a szociális ellátások megszervezése. Ehhez a javakat és a szükséges erőforrásokat biztosította a földeken megtermelték hasznosítása és értékesítése.

Manapság leginkább az oktatásban vállal szerepet az egyház. Magyarországon a legnagyobb számban egyház iskolát és óvodát a katolikus egyház tart fenn és birtokol, második helyen pedig a református egyház áll ezen a téren.

Az 1997. évi CXXIV. törvény hatálybalépésekor kijelentette, hogy az egyházak saját bevételekre tehetnek szert, és ezekről a bevételekről, adományokról sem az önkormányzatok, sem a közigazgatásban nem kérhettek adatokat, és nyilvántartást sem vezethettek, azonban 2001. január 1-jétől azonban már rendelkeztek arról is, hogy a gazdasági-vállalkozói bevételeit, költségeit és ráfordításait, valamint a törvényben meghatározott esetben a közcélú adományokat, és annak felhasználását a jogszabályoknak megfelelően, elkülönítve köteles nyilvántartani. Ezt a törvényt a 2011. évi törvény hatályon kívül helyezte, és az Egyházi törvény rendelkezései közé helyezte át azokat.

Az Alkotmányhoz hasonlóan az Alaptörvény is kimondja, hogy az egyházak és az állam különválva működnek, viszont a közösségi célok érdekében együttműködhetnek, amelyről az országgyűlés dönt. Azt is kimondja, hogy a vallási közösségek önállóak, a rájuk vonatkozó közös szabályokat, az együttműködés feltételeit, a bevett egyházakat és a rájuk vonatkozó részletes szabályokat a sarkalatos törvény határozza meg.

Láthatjuk tehát, hogy az elmúlt száz évben hogyan változott, és hogyan lett szabályozva az egyházak gazdálkodása, jogi személyiségük tisztázása a 20. század eleji földbirtokosi viszonytól, ami az egyházi vezetőkre volt jellemző a jogfosztásokon keresztül a kárpótlásig, ami leginkább iskolaépületek visszaadásában, vagy már működő köznevelési intézmények egyházaknak átadásban vagy egyéb ingatlanok visszaszolgáltatásában valósul és valósul is meg a mai napig is.

(Páhi, 2021)

2.7 Az állami és az egyházi iskolák finanszírozása

A különböző médiumokban igen sokszor előkerül, de talán már egyre kevésbé, hogy az egyházi fenntartású iskolákat az állam sokkal jobban támogatja, mint az államiakat, de ez nem így van. Ha megnézzük a törvényi szabályozást, egyértelművé válik, hogy az egyházak még köznevelési

kiegészítő támogatásra is jogosultak, azért, hogy megkapják ugyanazt a tanulói létszám alapján járó támogatást, mint az állami iskolák.

A köznevelés működtetéséhez szükséges fedezetet az állami költségvetés biztosítja, és ahol szükséges, a fenntartó biztosítja az általa engedélyezett többletszolgáltatások vagy akár a többletlétszám fedezetét is.

A rendszerváltás után a közoktatás, köznevelés finanszírozása az önkormányzatok feladata volt, de az állam írta elő, hogy milyen szolgáltatásokat kell nyújtani, és a pedagógusoknak milyen bért kell adni. Viszont az önkormányzatok különböző jövedelemteremtő képessége miatt viszont hatalmas különbségek is kialakultak emiatt az egy tanulóra jutó oktatási ráfordításokban. A gazdasági válság miatt az önkormányzatok forráselvonása még inkább súlyosbította ezt a helyzetet, voltak olyan települések, ahol képtelenek voltak fenntartani az iskolát, és kifizetni a pedagógusok bérét. Ezek miatt jött létre 2013-ban az állami Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, a KLIK, majd helyette 2017-ben az önálló költségvetési szervként működő tankerületi központok. Ezek teljes-körűen átvették az önkormányzatoktól a működtetést.

Az egyházi köznevelésű intézmény és egyéb nem állami fenntartású intézmények esetén is a feladataik ellátásához az államköltségvetési hozzájárulást biztosít, aminek az a feltétele, hogy a működési engedélyben foglaltak szerint végezze a tevékenységét. A központi költségvetés átlagbér alapú költségvetési hozzájárulást biztosít a pedagógusok, a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak illetményéhez, a munkabérének és járulékainak a kifizetéséhez. Azok az egyházak, amelyek köznevelési intézményt működtetnek működési támogatásra is jogosultak. Ezek kifizetése mind feltételhez kötöttek, a felhasználásuk viszont rugalmas. Ha viszont azt látjuk, hogy nagyjából ugyanannyi pénzből gazdálkodik az állami iskola, mint az egyházi, akkor, hogy lehet az, hogy úgy tűnik, mégis jobb körülményeket tud biztosítani az egyház? Mivel általában igen magas a tanulói létszám sok esetben az egyházi iskolákban, így annál több támogatásban is részesülnek, illetve valószínűleg egyházi bevételből is az oktatásra.

(Jordán, 2019)

3 Intézménybemutató: a Gyöngyösi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és a Pátzay János Katolikus Zeneiskola

Az intézmény, ahol a gyakorlati időmet töltöttem, a gyöngyösi II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda volt. A fenntartója a Magyar Katolikus Egyház, azon belül pedig az Egri Főegyházmegye.

A tagintézményei a Szent Erzsébet Római Katolikus Tagóvoda, Gyöngyös Országút utca 1. szám alatt, a Pátzay János Katolikus Zeneiskola, Gyöngyös, Szent Bertalan utca 11. szám alatt.

Az általános iskola (1. ábra) Gyöngyös, Petőfi Sándor út 2. szám alatt, a belvárosban található, a szomszédságában a Szent Bertalan római katolikus templom, a plébánia és a Pátzay János Katolikus Zeneiskola (2. ábra) is megtalálható. Az iskolához tartozó Szent Erzsébet Óvoda (3. ábra) körülbelül 3 kilométerrel messzebb található, az Arany János Általános Iskola szomszédságában. Az általános iskolán belül folyik az alapfokú művészeti oktatás tán és balett szakon.

A gazdálkodásuk közös, minden intézményre az adott és szükséges mértékben fordítanak. A gazdasági feladatok elvégzéséért a gazdasági vezető és az intézményvezető felel, munkájukat segítik a különböző területeken dolgozó kollégák. Van, aki az étkeztetéssel és az azzal járó feladatokkal (számlázások, bevételek, kiadások), van, aki a bérszámfejtéssel, van, aki könyveléssel foglalkozik. A közös munka eredménye a gördülékenyen működő gazdálkodás megteremtése.

1. ÁBRA

II. RÁKÓCZI FERENC KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

2. ÁBRA

PÁTZAY JÁNOS KATOLIKUS ZENEISKOLA

3. ÁBRA

SZENT ERZSÉBET KATOLIKUS ÓVODA CSOPORTSZOBÁJA

4 A helyszín és a feladatok a szakmai gyakorlat idején

Nem volt számomra ismeretlen az iskola, az iskolai légkör, csak másabb, mint ahol korábban dolgoztam. Az ott dolgozók egy részét ismerem régebb óta, így tudtam, hogy egy barátságos, és mindenben segítő közegben lesz lehetőségem elsajátítani a gyakorlati feladatokat és az új ismereteket. Az anyaintézményt és az ott dolgozókat, a munkát hamar teljesen sajátomnak éreztem. Megismerhettem, hogyan zajlanak az étkeztetéssel történő feladatok, a bérszámfejtés, a könyvelés és a gazdasági vezető munkáját és feladatait, az iskola bevételeit és kiadásait és az azokkal járó feladatokat.

4.1 A helyszín

Az irodában, ahol én is helyet kaptam, négy hölgy dolgozik más-más területen: egyikük az étkeztetésért, annak lebonyolításáért és a vele járó teendőkért felel, a másik hölgy a bérszámfejtéssel, táppénzzel, szabadsággal, és egyéb számfejtendő dolgokkal foglalkozik, a harmadik könyvel, a negyedik pedig maga a gazdasági vezető, aki a másik három hölgy munkáját is el tudja látni adott esetben, az övét pedig nem igazán. Az ő feladata a mérleg készítés, a beszámolók, a tervezett és előre látható, illetve az eseti kiadások kérvényezése, a szerződés módosítások, létrehozások, megszüntetések lebonyolítása is.

Minden területet volt lehetőségem „kipróbálni”, nagyjából ugyanannyi időt tudtam foglalkozni mindennel.

4.2 Az étkeztetés

Az iskola és az óvoda nem rendelkezik saját konyhával és személyzettel és ezen a területen, csak tálaló és melegítő konyha áll a tulajdonukban a szükséges eszközökkel.

Az étkezés napi egyszer, illetve háromszor lehetséges, amit, a szintén a városban található Vak Bottyán János Katolikus Műszaki és Közgazdasági Technikum, Gimnázium és Kollégium biztosít.

A tanulói létszámot minden reggel, legkésőbb 9 óráig jelenteni kell, hogy a megfelelő adagot szállítsák az óvoda és az általános iskola részére.

A számlázás az étkeztetést biztosító intézményben történik, a számlák továbbítása, és adott esetben az elmaradásról szóló tájékoztatás pedig itt zajlik a szülők felé.

A kiszolgáló személyzet a Vak Bottyán Iskolához tartozik, így a bérek és a járulékok az ő költségvetésüket terhelik.

Az iskolának, ahol én voltam gyakorlaton, ezzel kapcsolatban a szállítást terhelő kiadások és az eszközök, berendezések megléte, karbantartása, és adott esetben beszerzése jelent költséget.

4.3 Bérszámfejtés

Az intézmény minden egyes dolgozójának: az általános iskolának, az alapfokú művészeti iskolának, az óvodának és a zeneiskolának a dolgozói bérét itt számfejtik, nyilvántartják a távollétet és annak okait.

A béreket a közalkalmazotti bértábla alapján veszik figyelembe. Természetesen, aki igényli, és jár neki, annak az útiköltségét is elszámolják. A munkaszerződéseket nem a bérszámfejtő készíti, hanem központilag, az Egri Érseki hivatal oktatási osztályán készül.

Az alkalmazottak között vannak kinevezéssel és megbízási szerződéssel foglalkoztatottak, nyugdíj mellett és részmunkaidőben alkalmazott dolgozók is.

A bérszámfejtő feladatai közé tartozik az alkalmazotti létszám, a magasabb bérfokozatba történő átsorolás, a jubileumi kifizetések nyilvántartása is az ő feladata.

4.4 Könyvelés

A könyvelő hölgy rögzíti az intézmény minden egyes kiadását és bevételét.

Az intézmény bevételi forrásai:

- állami költségvetésből, normatívából
- egyházi költségvetésből
- tandíjakból (alapfokú művészeti iskola, zeneiskola)

tevődik össze.

Kiadásai:

- rezsi
- bérek
- előre tervezett kiadások (tisztítószer, tanítási eszközök, egyéb fogyóeszközök)
- előre nem tervezett kiadások 100.000 Ft-ig

Mint minden gazdálkodó szervezetnél, itt is készül éves kimutatás és mérleg, ez itt a könyvelő és a gazdasági vezető közös feladata.

Az előre tervezett nagyobb kiadásokról az Egri Érsekségen működő gazdasági bizottság dönt, illetve minden kiadással hozzájuk kell folyamodni egy kérvény formájában, kivéve az eseti kiadásokat, ha nem éri el az egyszázezer Forintot.

Az intézményi támogatások a Költségvetési Törvényben vannak rögzítve a 2. és 3. mellékletben.

A könyveléshez a SZINVA könyvelő programot használják, ennek is azt a részét, amiben megtalálható a menza modul, a munkaügy és bérszámfejtés, a pénzügy és a főkönyv.

4.5 A gazdasági vezető feladata

A gazdasági vezető hölgy kezében fut össze gyakorlatilag a másik három hölgy által végzett munka, ő az, aki tudja őket szükség esetén helyettesíteni, és minden gazdasági eseménnyel tisztában van, ő végzi a nyilvántartásokat, illetve kérvényeket nyújt be a gazdasági bizottság felé.

Minden év elején megkapja a költségvetést, amiben már benne van a fenntartó által tervezett kiadás, illetve azok, amiket az iskola önhatalmúlag nem tervezhet meg, és amikről nem dönthet. Ilyen például a munkabér és a rezsi, valamint nagyobb horderejű kiadások. Megtalálható az az összeg is, amit kisebb karbantartási feladatok elvégzésére lehet költeni, és egyéb, előre nem látható dolgokra.

Az intézményvezető 100.000 Ft-ig saját hatáskörben dönthet olyan kiadásokról, amit a gazdasági bizottság kifejezetten nem tilt. Minden egyéb, ezt az összeget meghaladó kiadást kérvényezni és engedélyeztetni kell, aminek a menete a következő:

1. A fenntartó részére meg kell küldeni az előzetes engedélykérést, amit aláír a gazdasági vezető és az intézményvezető is, ami tartalmazza a cég aláíratlan szerződését árajánlással és indokolással.

2. A fenntartó utólagosan aláírásával hagyja jóvá az engedélyt, amit megkap az intézményvezető és a szerződő partner is. Ez három példányban készül el: egy a fenntartónál marad, egy az iskoláé és egy a szerződő partneré lesz.
3. A munka elvégzése után történik meg határidőre a kifizetés, amit mindig megelőz egy teljesítési igazolás, amit az iskola állít ki, és az intézményvezető ír alá, és a gazdasági vezető továbbítja a gazdasági bizottság részére.

Minden bevételt és kiadást előre megterveznek, a változásokat pedig azonnal rögzítik. Minden év végén, ami naptári évet jelent, tehát nem azonos az iskolai tanévvel, mérleget kell készíteni ugyanúgy, mint bármilyen más gazdálkodó szervezet vagy vállalat esetében.

4.6 Bevételek és kiadások

4.6.1 Bevételek

Az intézmény legfőbb bevételét az állam biztosítja az erre vonatkozó törvényben meghatározott normatíva alapján. Ezt egészíti ki a fenntartó, vagyis az Egri Főegyházmegye. További bevételt biztosítanak a zeneiskolai oktatás és az alapfokú művészeti oktatás tandíjbevételei és a különböző pályázatok útján elnyert összegek. Ezeket mind-mind a működésre, fejlesztésre és a bérekre fordítanak.

Az iskola rendelkezik egy főszámlával és alszámlákkal, külön-külön az óvodáé, az alapfokú művészeti iskoláé és a zeneiskoláé.

Az államtól kapott normatívát egészítik ki a különböző fent említett bevételek és az egyház, amik a működéshez szükségesek.

Minden bevételt egyszerűsítve és tételesen is nyilván kell tartani.

A fent említett állandó bevételek mellett előfordulnak eseti bevételek is, például pályázatok útján elnyert összegekből vagy terembérlési díjból adódóan. Ezeket ugyanúgy, mint minden bevételt, el kell könyvelni.

Rendelkezésemre bocsátották a 2022. évi tervezett bevételeket és a 2021. évi teljesítést tartalmazó adatokat. Ezekből emeltem ki lényeges összegeket.

1.táblázat

2022. évi költségvetés bevételek

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2021.évi teljesítés	2022.évi tervezés
Működési (alaptevékenység) bevételek összesen	30513	17519
Egyéb bevétel összesen	104	100
Központi költségvetési támogatás összesen	353604	358154
Központi egyházi támogatás összesen	79296	128259
Önkormányzati támogatás összesen	0	0
Egyházi támogatás összesen	6065	1000
Árfolyamnyereség	298	0
Pénzügyi műveletek bevételei összesen	302	0
Összes bevétel	469884	52696

Forrás: II. Rákóczi Ferenc Kat. Ált. Isk. irattára

4.6.2 Kiadások

Ahogy a bevételeket, úgy a kiadásokat is rögzíteni kell egyszerűsítve és tételesen egyaránt. Vannak állandó, tervezett és eseti kiadások. Ezek keretösszege előre meghatározott.

Egy termelőüzemhez hasonlóan fontos egy közintézmény esetén is a beruházásokra jelentős összeget fordítani, hiszen minél vonzóbb, annál több gyermeket akarnak a szülei abban taníttatni, és annál több lesz az összeg, amit bevételként elkönnyvelhet, és nyilván, akkor többet tud kiadásokra is fordítani. Így itt is megtérül gyakorlatilag haszon formájában a befektetés és a fejlesztésekre fordított kiadás.

Kiadásnak minősülnek a béreken és a járulékokon kívül a fenntartási és működési költségek, a felújítási és karbantartási szükségletek, az útiköltség térítés, a különböző versenyek nevezési díjai, az étkeztetés biztosításához a szállítás díja is.

A gyakorlati helyemen rendelkezésemre bocsátottak egy adattáblázatot a kiadásokról is, amiben a 2021. évi teljesítések és a 2022. évi tervezés található meg. Ezekből emeltem ki néhány lényeges adatot.

2.táblázat

2022. évi költségvetés kiadások

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2021.évi teljesítés	2022.évi tervezés
Anyabeszerzés	15620	17519
Anyagjellegű szolgáltatások összesen	73553	83870
Bérköltség összesen	316624	361250
Személyi jellegű kifizetések összesen	22035	23683
Személyi jellegű ráfordítások összesen	385408	432852
Értékcsökkenési leírás összesen	3905	0
Nagyértékű tárgyi eszközök összesen	2672	8921
Eszközbeszerzés összesen	4309	10239
Összesen ráfordítás	463270	526960

Forrás: II. Rákóczi Ferenc Kat. Ált. Isk. irattára

A teljes 2023. évi elfogadott költségvetés a mellékletben található.

4.7 Fejlesztések és beruházások

Egy közoktatási intézmény esetében is kiemelkedően fontos, hogy fejlesztésekkel és bővítésekkel tegye korszerűbbé, élhetőbbé és vonzóbbá a napi tevékenységét és a tanulói, dolgozói környezetet.

Minden évben előre, megtervezve folynak a kisebb-nagyobb beruházások. Ezt jelentősen befolyásolta nem is olyan régen a covid járvány. Akkor hirtelen kellett erre reagálni. A gyerekek és a pedagógusok akkor találkoztak először az online oktatás fogalmával majd a megvalósításával is. Ehhez szükségszerűen hozzátartozott az informatikai eszközök fejlesztése, a pedagógusok számára az oktatáshoz nélkülözhetetlen számítástechnikai eszközök biztosítása. Ezek megmaradtak így a későbbiekre is, így az akkor hirtelen jött kiadások és fejlesztések megtérültek.

A covid járványból még fel sem ocsúdott a világ, amikor kitört az orosz-ukrán háború, ami a magyar gazdaságra is igen jelentős hatással volt. Ez magával hozta a kormánynak azt az

intézkedését, hogy a fűtési időszakokra korlátozásokat vezetett be, így a hirtelen megemelkedett rezsi árak körülbelül a korábbi időszakához hasonlóan alakultak, és nem okozott a tervezettnél nagyobb anyagi ráfordítást.

Nem csak eszközberuházásokat kell egy ilyen helyen finanszírozni, hanem a kötelező továbbképzéseket is. Igyekeznek megragadni az ingyenesen igénybevehető szolgáltatásokat, de vannak olyanok, amikért fizetni kell. A pedagógusok igényelhetik a fenntartótól, hogy a továbbképzésük díjának egy részét átvállalja, ez általában 90%-os támogatást jelent a részükre. Ezek ugyanúgy beruházásoknak minősülnek, mint a tárgyi jellegű kiadások.

A fejlesztésekre és beruházásokra ugyanúgy fordítani kell, mint ezelőtt, viszont ezek az emelkedő infláció miatt jelentősen megrágultak, így az eddigiektől is sokkal áttekintőbben kell eljárni, viszont befektetés nélkül nincs haszon.

Speciális helyzet a zeneiskola, ahol a növendékek térítésdíj ellenében tanulhatnak életkoruktól, tanulmányi átlagtól és szociális helyzetétől függő összegért. Az eszközöket teljes mértékben biztosítják számukra, viszont ezek beszerzése és karbantartása az iskola, a fenntartó feladata. Az itt dolgozó pedagógusok, nevelő és oktatómunkát közvetlenül segítő (NOKS-os) és a technikai személyzet is az általános iskolához, az Egri Főegyházmegyéhez tartoznak ugyanúgy, mint az óvodai dolgozók.

4.8 Az iskola munkaerőpiaci helyzete

A közoktatásban dolgozó pedagógusok és egyes nevelést és oktatást közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak 2023. december 31-éig közalkalmazotti jogviszonyban dolgoztak, a munkaszerződésük a kinevezés volt.

2023. július 6-án kihirdette a Kormány a státusztörvényt (2023. évi LIII. törvény). Ez alapján a közalkalmazotti jogviszony helyett új jogviszonyt vezettek be a köznevelésbe, ez lett a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony.

2023- július 15-én vezették be a pedagógusok státuszának az átalakulására vonatkozó szabályokat, ez alapján kapták meg erről a tájékoztatást. A pedagógusoknak nyilatkozatot kellett tenniük, hogy elfogadják ezt, vagy kilépnek ebből az új státuszból. Ekkor az országban sorozatos tiltakozások kezdődtek, és sok iskolában váltak meg a pedagógusok a munkahelyüktől, illetve a munkahely a pedagógustól.

2024. január 1-jétől kezdett el „élni” a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony és az erre vonatkozó összes jogszabály. A munkaszerződésük továbbra is a kinevezés maradt.

A gyakorlati helyemen, annak ellenére, hogy egyházi fenntartású iskola, mindenki közalkalmazott, illetve köznevelési foglalkoztatott. Minden tagintézmény megfelelő létszámú és megfelelő végzettségű dolgozókat alkalmaz. Vannak teljes állásban, határozott és határozatlan idejű kinevezéssel, részmunkaidőben és nyugdíj mellett foglalkoztatottak is.

A dolgozók életkorát tekintve a pályakezdőtől a nyugdíjas korúig vannak, de az átlag életkor itt is jellemzően 40-45 év. Az idősebb korosztály leginkább a zeneiskolában dolgozó művésztanárokra jellemző, de ott is van, aki pályakezdő.

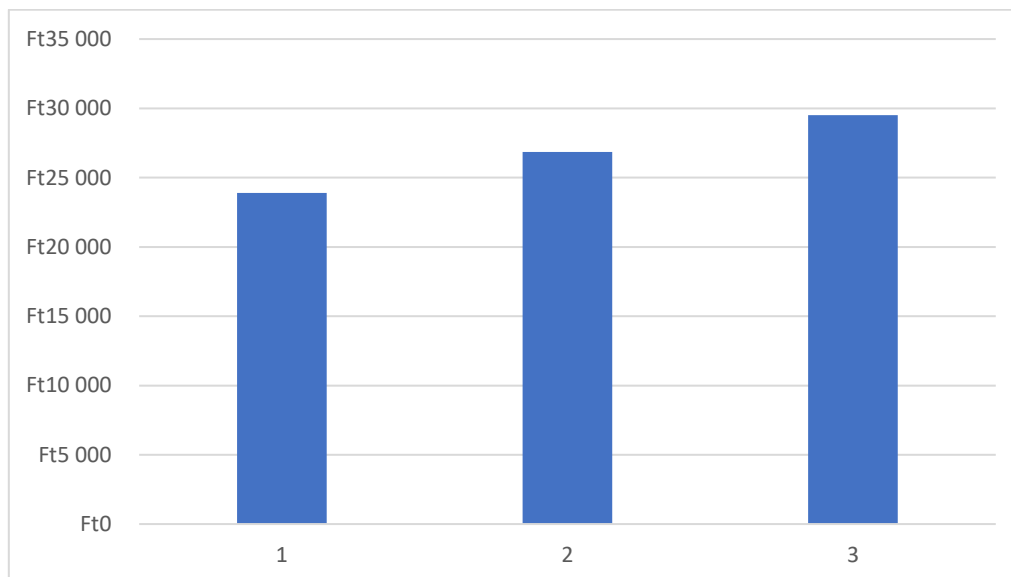
(Miskolci Jogtudó HU ISSN 2630-9505 Páhi Barbara 2021/2. szám 39–50. Az egyházi jogi személyek gazdálkodása)

5 Mutatószámok

Az iskolavezetés és a fenntartó kevés nyilvános adatot bocsátott a rendelkezésemre, így azokkal tudtam dolgozni, amikhez gyakorlatilag bárki hozzáférhet, nyilvános. Ilyenek voltak a tandíjak és a térítési díjak, melyek közül a zeneiskolai térítési díjakat emeltem ki, a tanulói létszám változása és a pedagógusok létszámának alakulásam összetétele, valamint a költségvetési főösszeg alakulása.

4. ÁBRA TÉRÍTÉSI DÍJAK VÁLTOZÁSA A ZENEISKOLÁBAN

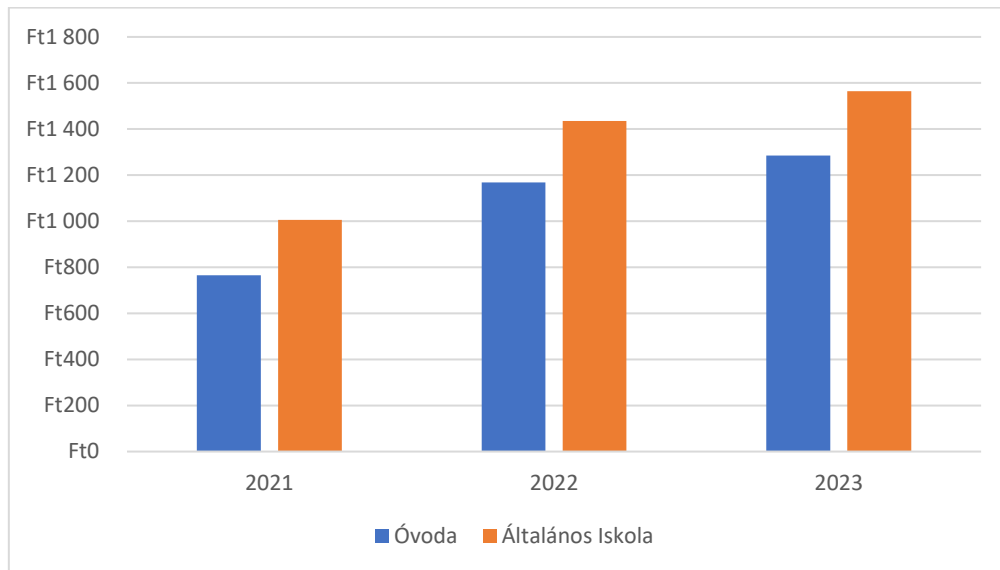
(Forrás: Saját szerkesztés, <https://rakoczi-gyongyos.edu.hu/pages/patzay.html>)

Látható, hogy a térítési díjak emelkedtek. A fenti összeg a 4,51-es tanulmányi átlagot elérte, vagy afelett teljesítő tanulókra vonatkozott. 2022-ben 12,34%-kal, 2023-ban 9,87%-kal került többre egy félév térítési díja.

5. ÁBRA AZ ÉTKEZÉS TÉRÍTÉSI DÍJÁNAK A VÁLTOZÁSA

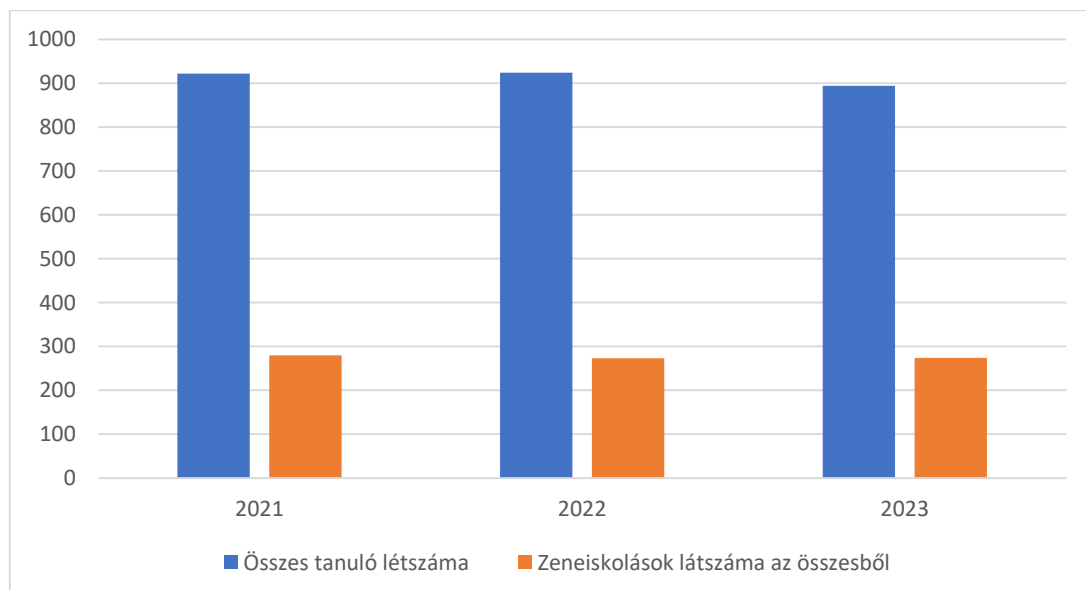
(FORRÁS: SAJÁT SZERKESZTÉS, [HTTPS://WWW.RAKOCZI-GYONGYOS.EDU.HU](https://www.rakoczi-gyongyos.edu.hu))

A diagramm jól mutatja az étkezések árváltozását, ahogy 2022-ben az óvodában 52,5%-kal, az általános iskolában 42,6%-kal került többbe az étkezés, ami jóval meghaladja az az évi átlagos 14,5%-os infláció, de akkor emelkedett az élelmiszerek ára is drasztikusan, 44% fölötti áremelkedést mutatott. Egyes termékek, mint például a sajt, a tojás és a kenyér 80%-tól is nagyobb mértékben lett drágább. (<https://hazaivendegvaro.hu>, 2022)

6. ÁBRA TANULÓLÉTSZÁMVÁLTOZÁS

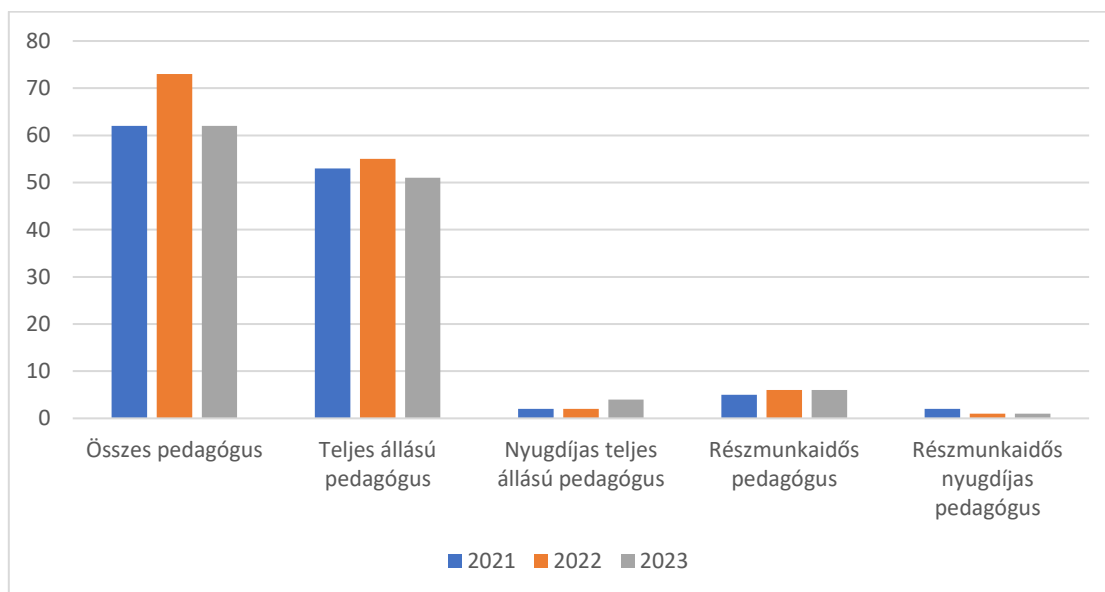
(Forrás: Saját szerkesztés: <https://www.rakoczi-gyongyos.edu.hu>)

A tanulói létszámba beletartoznak az általános iskola, az óvoda és a zeneiskola tanulói. Az összes tanuló létszáma 2023-ban csökkent keveset, a zeneiskola létszáma az utóbbi három évben gyakorlatilag stabil, szinte nem is változik.

7. ÁBRA A PEDAGÓGUSOK LÉTSZÁMÁNAK A VÁLTOZÁSA

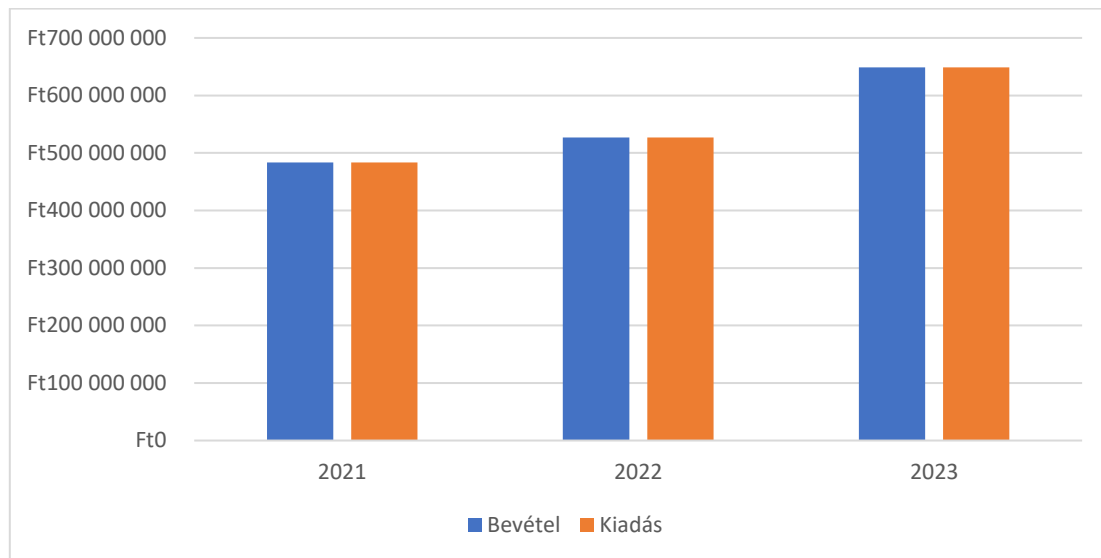
(Forrás: Saját szerkesztés, a gazdasági vezető által megadott adatok alapján)

A médiában sokszor lehet hallani a pedagógushiányról, illetve arról, hogy sokan elhagyják ezt a pályát. A fenti ábra jól mutatja, hogy a létszám 2021-ben és 2023-ban szinte megegyezett, 2022-ben kiemelkedően magas volt.

8. ÁBRA A KÖLTSÉGVETÉSI FŐÖSSZEG ALAKULÁSA

(Forrás: Saját szerkesztés, A gazdasági vezető által megadott adatok alapján)

Ez a diagram jól ábrázolja, hogy a bevétel és a kiadás nem mutat különbséget egyik évben sem, hiszen nem egy vállalat nyereség-központú költségvetés vetületét ábrázolja. Azt viszont megfigyelhetjük, hogy ahogy nőtt például a zeneiskolai tandíj is, ugyanúgy emelkedett a költségvetési főösszeg bevétele is kiadása is.

6 SZINVA könyvelő program

A gyakorlati idő alatt megismerkedtem a SZINVA könyvelő programmal. Minden gazdasági eseményt és a különböző nyilvántartásokat, ami az iskolát és a tagintézményeit érinti, ezen rögzítenek.

A Szinva Comp Szervező és Számítástechnikai Szolgáltató Kft. 1990-ben alakult, Észak-Magyarország legnagyobb ügyviteli szoftverekkel foglalkozó vállalata. Székhelye Miskolcon található.

Az alaprendszerük a legfontosabb ügyviteli tevékenységeket támogatja: tárgyeszköz nyilvántartás, készletnyilvántartás, bérszámfejtés, munkaügyi- és táppénz nyilvántartás, főkönyvi könyvelés, kontrolling, mérleg és eredménykimutatás.

Amiket az iskola szempontját figyelembevéve használni kell: a főkönyvi rendszer, a pénzügyi- és számlázási rendszer, a munkaügyi- és személyzeti nyilvántartó rendszer, a bérszámfejtési rendszer.

A főkönyvi rendszerben történik a tárgyi eszköz nyilvántartás, a forrás nyilvántartás és a leltár kezelés is. Itt kerülnek rögzítésre a könyvelő által a vevő és a szállító bizonylatok, a bank bizonylatok, a gyűjtött és a vegyes bizonylatok, valamint a kontírozás a pénzügyekből: vevő, szállító, bank, pénztár, árfolyamkülönbözet és a kompenzálás kontírozás. Ez a rendszer tartalmazza a havi és az év végi zárásokat is.

A pénzügyi- és számlázási rendszerbe lehet felvinni a különböző fizetési módokat, a készpénzes, az átutalásos és az utánvétes fizetést és a hozzájuk tartozó adatokat. Ezen a felületen lehet beállítani a különböző intézménykódokat is, ami áttekinthetővé teszi, hogy esetemben melyik iskola vagy éppen az óvoda vonatkozásában kerül rögzítésre az adott művelet. A partnerek adatait is be lehet állítani, így például nem kell minden alkalommal ugyanazt a beszállítót rögzíteni, hanem hozzárendelünk egy kódszámot, ami alapján a későbbiekben könnyen ki tudjuk választani a kereső gomb alapján. Ebben a modulban kerülnek rögzítésre a várható és tényleges bevételek és kiadások is.

A munkaügyi- és személyzeti rendszer segítségével könnyen nyilván lehet tartani minden dolgozói adatot részletesen: a személyi, a munkaköri adatokat, a képzettséget, az eltartottakat, a szabadságra vonatkozó adatokat, szabadság számítást, a munkahelyelőzményeket, azt, hogy a dolgozó hogyan közlekedik (ez az útiköltségtérítés szempontjából lényeges), lakáshitel, közalkalmazotti adatokat, kitüntetések és fegyelmi, vezetői megbízást, testületi tagságot, tudományos fokozatot, új dolgozót és új jogviszonyt. Ebben a modulban kerül rögzítésre

minden, ami a bérekkel kapcsolatos: az alapbérek és a fix járandóságok, a minimálbér alatti dolgozók, a bérbesorolás, munkaköri besorolás, a határozott idejű szerződések lárátara, magánnyugdíjpénztári tagság, munkaügyi kartonok, be-és kilépett dolgozók, munkaszerződések, szabadságértésítők, munkaköri leírások, felvételi- és leszámolási lapok, statisztikai adatszolgáltatás (FEOR szerint), közalkalmazotti listák (fokozatot/ fizetési osztályt lépő munkavállalók), jubileumi jutalomra jogosultak.

A munkaügyi rendszer a bér modul adatbázisával közösen dolgozik, így a humánpolitikai rendszer végül is egy integrált rendszert alkot, és nem kell az adatokat többszörösen bevinni.

A bérszámfejtési rendszer a munkaügyi rendszerben rögzített, bérhez kapcsolódó adatokkal számol. Ebben a modulban vihetők fel a bért módosító tényezők, például a táppénz, a betegszabadság, a letiltások is. Itt történik a bér- és személyi jövedelemadó előzményadatok, a havi rendszeres bér- és TB juttatások felvitele. Ebből a rendszerből lehet készíteni keresetigazolásokat. Mind az adatfelviteli, mind szemfejtési folyamat végezhető a gazdálkodó szervezet egészére, szervezetre, kifizetőhelyre vagy akár konkrét dolgozóra. A számfejtés szükség esetén megismételhető, eredménye képernyőn is megtekinthető.

A számfejtés lehet hóközi előleg, hóközi nem rendszeres (például év végi jutalom, XIII. havi kifizetés, előleg), hóközi végfizetés (kilépő dolgozó esetén).

A számfejtés során automatikusan történik a nyugdíjjárulék, szakszervezeti tagdíj, munkaerőpiaci járulék, egészségbiztosítási járulék vonása, a személyijövedelemadó előleg levonása, törvény szerint havi, illetve halmozott adatokból az adóhatóság általi ajánlás szerint, minden évben az aktuális szabályoknak megfelelően.

7 Összegzés

Ha gazdasági szempontok miatt további közoktatási intézményeket vesz át bármelyik egyház, akkor annak, véleményem szerint, az lesz a következménye, hogy az állami intézményfenntartó központok léte gyakorlatilag előbb-utóbb fölöslegessé válik, hiszen, ha nincs intézmény, amit irányítaniuk kell, akkor az ő működtetésüknek sincs létjogosultsága.

Az egyházi közoktatási intézmények elterjedése valamilyen szinten az állampolgárok döntési jogát is beszűkítik, hiszen a nem vallásos, vagy épp ateista család, aki valamilyen ok miatt nem teheti meg, hogy gyermekét akár egy tőle távolabb eső közintézménybe járassa, vagy éppen egy pedagógus vagy nem pedagógus munkavállaló abban dolgozhasson, gyakorlatilag rákényszerül, hogy egy számára kedvezőtlen feltételekkel működő nem állami fenntartásút válasszon.

Ha a saját tapasztalataimat veszem figyelembe, akkor az egyházi iskolák mára már leginkább gazdasági okok miatt váltak nem állami fenntartásúvá. Több oldalról is volt lehetőségem meglátni a különbségeket. Én magam még akkor voltam gimnazista katolikus iskolában, amikor még nem a fent említett okok miatt létesültek ezek az intézmények. Akkor ezek még valóságos meggyőződés miatt jöttek létre, és saját döntés alapján választották a munkavállalók és a tanulók is. Gyermekeim által megismerhettem mindkét típus működését, mint szülő, és meg tapasztalhattam, hogy gyakorlatilag nem nyújtott oktatás szempontjából semmivel sem többet egyik a másiktól, abban az egyházinak mondott iskolában, ahol ők tanultak, nem volt másabb, azon kívül, hogy nagyon ritkán várták el azt, hogy elmenjenek nagyobb ünnepek alkalmával templomba, illetve, hogy kereszteltek legyenek. Ennyi volt a számottevő különbség. Tudom a párom által, aki egyházi iskolában pedagógus, és most már „saját bőrömön” is, hogy munkavállalóként sem igazán lényeges az „egyházi mivolta”, az viszont teljesen egyértelmű, hogy a működés biztosítása szempontjából sokkal inkább teret nyernek, és ha ebben az esetben lehet egyáltalán versenypiacról beszélni, sokkal nyereségesebbnek bizonyulnak az egyházi fenntartású közoktatási intézmények, hiszen egyre több gyermeket oktatnak, így egyre több dolgozót is foglalkoztatnak, tehát az állami és az egyház általi bevétele is ennek arányában növekszik. Ha pedig azt vesszük figyelembe, hogy sokkal nagyobb lehetőségük van az egyházi fenntartású közintézményekben a korszerű oktatás feltételeit kialakítani, hiszen több a bevételek, akkor a szülők sokkal inkább fogják emiatt ezeket választani akár hitbéli meggyőződésük vagy felekezeti hovatartozásuk ellenére is. Korábbi munkatapasztalatom azt mutatta, hogy egy hagyományosan állam által fenntartott általános iskola tanulói létszáma

folyamatosan csökkent (ezáltal a bevétele is), míg a közelben lévő egyházi fenntartásúé pedig közel ugyanannyival növekedett. Nálunk akkor a tanulók közel 80%-a volt hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű, a másik iskolában pedig még a 10%-ot sem érte el. Tehát meglátásom szerint a gazdasági okok miatt létrejött vagy létrejövő oktatási intézmények ellen nem fogja tudni felvenni a versenyt egy idő után egyik állami sem.

8 Felhasznált irodalom

Andor, G. (2017). Üzleti gazdaságtan. Akadémiai Kiadó Zrt.

<https://hazaivendegvaro.hu>. (2022). Forrás: <https://hazaivendegvaro.hu/ksh-145-mennyivel-emeljuk-meg-az-arainkat/>

Jordán, Z. (2019). Az állami és egyházi fenntartású iskolák finanszírozásáról. Forrás: <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/az-allami-es-egyhazi-fenntartasu-iskolak-finanszirozasarol>

Mihály, O. (2018). Számvitel Oktatási segédanyag. Akadémiai kiadó.

net.jogtar.hu. (2024). Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000100.tv>

Ormos, M. (2018). Számvitel Oktatási segédanyag. Akadémiai Kiadó.

Páhi, B. (2021). Az egyházi jogi személyek gazdálkodása. Miskolc: Miskolci Jogtudó. Forrás: https://jogtudo.uni-miskolc.hu/files/15415/5_P%C3%A1hi_Az%20egyh%C3%A1zizogisz_v%C3%A9gleges.pdf

Sinkovics, A. (2019). Költség és pénzügyi kontrolling. Wolters Kluwer Kft.

Szamkó, J., & Sándorné Új, É. (2018). Segédlet az államháztartási könyvviteli szolgáltatást végzők továbbképzéséhez 2018. Wolters Kluwer Hungary Kft.

Zéman, Z., & Béhm, I. (2019). Módszertan vállalkozások pénzügyi teljesítményének mérésére. Akadémiai Kiadó Kft.

9 Ábrajegyzék

1. ábra	14
2. ábra	15
3. ábra	15
4. ábra Térítési díjak változása a zeneiskolában	24
5. ábra Az étkezés térítési díjának a változása	25
6. ábra Tanulólétszámváltozás	25
7. ábra A pedagógusok létszámának a változása.....	26
8. ábra A költségvetési főösszeg alakulása	27

10 Mellékletek

II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola,			
Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda			
3200 Gyöngyös, Petőfi Sándor u. 2.			
2023. évi KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEK			
Sorszám	Megnevezés	Főkönyvi szám	művészeti iskola ZENE
1	- tandíjak, kollégiumi díjak (csak felsőoktatási koll. tervezheti)	9111	0
2	- tanulók étkezési térítési díja	9112	0
3	- alkalmazottak étkezési térítési díja	9113	0
4	- alaptevékenységgel összefüggő szolgáltatás bevétele	9114	14 013
5			0
6	MŰKÖDÉSI (ALAPTEVÉKENYSÉG) BEVÉTEL ÖSSZ.	911	14 013
7	- bérleti díj bevétele	9631	0
8	- egyéb intézményi bevétel	9632	0
9	- sport tevékenység bevétele	9633	0
10	- eszközök értékesítési bevétele	9634	0
11	- egyéb máshová nem sorolható bevétel, kerekítés	9635	0
12	- kártérítés	9636	0
13	- értékvesztés visszairása	9637	0
14	EGYÉB BEVÉTEL ÖSSZESEN	963	0
15	- bértámogatás (állami normatív hj.)	96711	87 071
16	- étkeztetés támogatása (állami normatív hj.)	96712	0
17	- tankönyv támogatása (állami normatív hj.)	96713	0
18	- bérkompenzáció támogatása (állami hj.)	96714	0
19	- állami (kölségtvetési) pályázati támogatás	96715	0
20	- egyéb kölségtvetési támogatások	96716	0
21	Központi kölségtvetési támogatás összesen	9671	87 071
22	- (kölségtvetési) egyházi működési/kiegészítő támogatás	96721	33 623
23	- (kölségtvetési) fakultatív hittanoktatási támogatás	96722	0
24	Kölségtvetési egyházi támogatás összesen	9672	33 623
25	Kölségtvetési támogatás összesen		120 694
2023. évi KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEK			
Sorszám	Megnevezés	Főkönyvi szám	kollégium
26	- önkormányzattól kapott működési támogatás	96731	0
27	- önkormányzattól kapott szociális támogatás	96732	0
28	- önkormányzattól származó pályázati támogatás	96733	0
29	Önkormányzati támogatás összesen	9673	0
30	- fenntartói támogatás meghatározott célra	9676	369
31	- fenntartói pályázatokból származó támogatás	96771	0
32	- intézményi pályázathoz önrész a fenntartótól	96772	0
33	- egyháztól származó pályázati támogatás	96773	0
34	- egyéb egyházi támogatás	9678	0
35	Egyházi támogatás összesen		369
36	- egyéb forrásból származó pályázati támogatás	96791	0
37	- egyéb támogatás, adomány	96792	0
38	Egyéb támogatások összesen	9679	0
39	TÁMOGATÁSOK ÖSSZESEN	96	121 063
40	- kapott kamatok, kamatjellegű bevétel	974	0
41	- árfolyamnyereség	976	
42	PÉNZÜGYI MŰVELETEK BEVÉTELEI ÖSSZESEN	97	0
43	ÖSSZES BEVÉTEL	9	135 076
	Ellenőrzés		
			135 076

2023. évi KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSOK			
Sorszám	Megnevezés	Főkönyvi szám	művészeti iskola ZENE
1	Tisztítószer	5111	125
2	Irodaszer, nyomtatvány	5112	0
3	Élelmiszer nyersanyag	5114	0
4	Oktatáshoz anyag	5115	0
5	Tüzelő, hajtó, kenőanyag	51161	0
6	Villamos energia	51162	0
7	Gáz- és távhőszolgáltatás	51163	0
8	Víz-, csatornadíj	51164	5 222
9	Karbantartási anyag	512	0
10	Védőruha, -felszerelés	513	0
11	Könyv	514	60 000
12	Egyéb anyagbeszerzés	515	120
13			0
14	ANYAGBESZERZÉS ÖSSZESEN	51	65 467
15	Szemétszállítás díja	5211	1 050
16	Kéményseprés díja	5212	0
17	Szállítási költség (étkezés mosatás, stb)	5213	0
18	15-17 összesen	521	1 050
19	Eszköz bérleti díja	5221	80 000
20	Ingatlan bérleti díja	5222	0
21	Egyéb bérleti díj	5223	0
22			40
23	19-22 összesen	522	80 040
24	Ingatlan karbantartása	5231	0
25	Gép, berendezés karbantartása	5232	0
26	Számítógépes program karbantartása	5233	0
27	Kisértékű eszköz karbantartása	5234	0
28	Gépjármű karbantartása	5235	0
29	24-28 összesen	523	0

2023. évi KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSOK			
Sorszám	Megnevezés	Főkönyvi szám	kölle- gium
30	Hirdetés, reklám	524	0
31	Oktatás és továbbképzés költségei	5251	0
32	Egyéb továbbképzés költsége	5252	10 000
33	Hitéleti tevékenység költségei	5253	225 000
34			0
35	30-34 összesen		235 000
36	Belföldi utazási és kiküldetési költség	5261	0
37	Külföldi utazási és kiküldetési költség	5262	
38	Sport célú utazási és kiküldetési költség	5263	
39	Tanulmányi kirándulás	5264	
40			0
41	36-40 összesen	526	0
42	Posta költség	5271	5 294
43	Telefon költség 80%-a	5272	0
44	Internet, TV előfizetés	5273	0
45	Folyóirat előfizetés	5274	5 298
46			0
47	42-46 összesen	527	10 592
48	KaPI szakszolgáltatás	5291	60
49	Készétel	5292	0
50	Vagyon-, tűzvédelem költség	5293	0
51	Foglalkozás egészségügy költség	5294	0
52	Iskolaorvosi ellátás költség	5295	0
53	Egyéb szolgáltatás jellegű ráfordítás	5296,5297	0
54	Megbízási díj számlás kifizetés	5298	0
55	48-54 összesen	529	60
56	ANYAGJELLEGŰ SZOLGÁLTATÁSOK ÖSSZESEN	52	326 742
2023. évi KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSOK			
Sorszám	Megnevezés	Főkönyvi szám	kölle- gium
57	Bankköltség	532	0
58	Biztosítási költség	533	0
59	Nevezési díj	534	2 157 312
60	Tagdíj	535	0
61	Pályázati díj	536	637 000
62	Egyéb költség	539	5 415
63			0
64	EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK ÖSSZESEN	53	2 799 727
65	ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK ÖSSZESEN		3 191 936
66	Teljes munkaidőben foglalkoztatottak bére	54111	0
67	Részmunkaidőben foglalkoztatottak bére	54121	0
68	Nyugdíjasok bére	54131	0
69	Megbízási díj	54141	0
70	Alkalmi munkavállalók bére	5415	0
71	Bérkompenzáció	5416	0
72	Egyszeri bérkiegészítés	54151	55 132
73	BÉRKÖLTSÉG ÖSSZESEN	54	55 132
74	Munkába járás költségterítése, bérlettérítés	5511	0
75	Napidíj		
76	Tárgyjutalom		0
77	Dolgozók jóléti és kulturális költsége	5521	0
78	Tanulók jóléti és kulturális költsége	5522	0
79			0
80	Egyéb munkáltatói kiadások összesen		0

NYILATKOZAT

a záródolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Kővári Györgyi
A Hallgató Neptun kódja: DD11WD
A dolgozat címe: Több tagintézményből álló nem állami fenntartású közintézmény
bevételei és kiadásai
A Gyöngyösi II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú
Művészeti Iskola, Óvoda és a Pátzay János Katolikus Zeneiskola
gazdasági működése
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Károly Róbert Campus
A konzulens tanszékének a neve: Vidékfejlesztés és Fenntartható Fejlesztés Gazdaság
Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

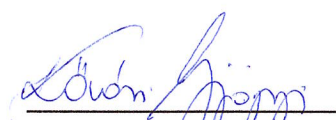
A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024. év április hó 19. nap

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Kővári Györgyi (hallgató Neptun azonosítója: DD11WD) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: 2024. év április hó 18. nap

belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendó.

² A megfelelő aláhúzendó.